

TAIDE, LUONTO JA TERVEYS

Lauantai 21.5.2022 Tampere

Seminaarissa esitellään taide- ja luontoterapioiden käyttökoke-
muksia, tutkimusnäyttöä ja mahdollisuuksia terveydenhuollossa.

Paikka	Tampereen yliopisto, Päätalon sali A1, Kalevantie 4, Tampere
Aika	Lauantai 21.5.2022 klo 10–17
Järjestäjät	Tampereen yliopisto ja Yhdistävä Lääketiede ry
Tarkoitus	Lisätä taide- ja luontoterapioiden tuntemusta ja tarkastella niiden hyödyntämisen mahdollisuuksia terveyden ja sairauksien hoidon tukena
Kohderyhmä	Terveydenhuollon ammattilaiset, tutkijat ja opiskelijat sekä muut taiteen ja luonnon hyvinvointivaikutuksista kiinnostuneet

Tilaisuus on maksuton. Ilmoittaudu 09.05.2022 mennessä: www.lyyti.in/taideluontojaterveys2022

Vahvistus lähitilaisuuteen ja linkki etäyhteyteen lähetetään sähköpostiisi.

Tervetuloa.

Tiedustelut:

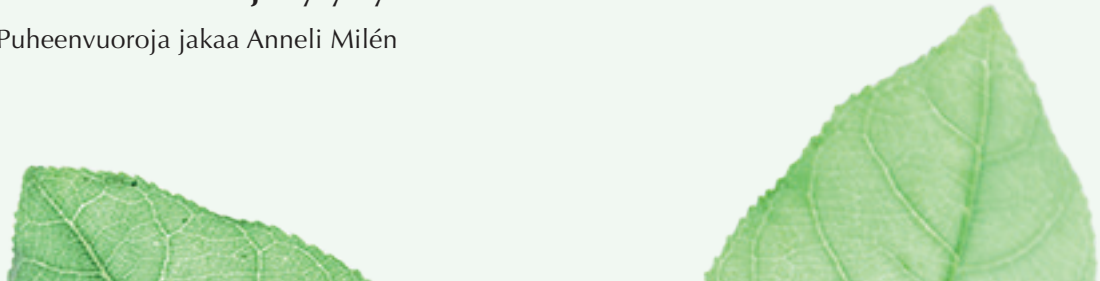
Kaija Helin, helininkaija@gmail.com, 0407078617

Pia Vuolanto, pia.vuolanto@tuni.fi, 0503186240

TAIDE, LUONTO JA TERVEYS

Ohjelma 21.5.2022

- 10.00–10.15**   **Avaus**
Anneli Milén. Professori emerita, Tampereen yliopisto, puheenjohtaja, Yhdistävä Lääketiede ry
- 10.15–11.00**   **Tilannekatsaus musiikkiterapiaan ja taideterapioiden yhteistyöhön – suomalainen näkökulma**
Jaakko Erkkilä. Professori, musiikkiterapia, Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Jyväskylän yliopisto
- 11.00–11.30**   **Taideterapiat, tieto ja antroposofinen lääkintä**
Pia Vuolanto. Tutkija, dosentti, yhteiskuntatieteiden tohtori, Tampereen yliopisto
- 11.30–12.00**   **Taiteiden paikka ja rooli terveyden ja sairauenhoidon muuttuvien kontekstien virrassa – lyhyt historiallinen ekskursio**
Kaija Helin. Terveystieteiden tohtori
- 12.00–13.00**   **Lounastauko** (omakustanteinen lounas yliopiston lähiravintoloissa)
- 13.00–13.45**   **Tanssi-liiketerapia: turvallisuutta kehoon, yhteyksiä, säätelyä, ilmaisua ja toimijuutta**
Päivi Pylvänäinen. Tanssi-liiketerapeutti (Master of Arts in Creative Arts in Therapy, Yhdysvallat), psykologian tohtori
- 13.45–14.30**   **Kuvataideterapia voimaantumisen ja parantumisen välineenä**
Anna-Liisa Tarvainen. Taideterapeutti (Master of Arts, Englanti)
- 14.30–15.00**   **Tauko** (Omakustanteinen kahvi- tai teetarjoilu)
- 15.00–15.45**   **Perinne-ekologian näkökulma kuntoutuksessa**
Irma Heiskanen. Ekopsykologi
- 15.45–16.30**   **Parantava perinne – kokemuksia esivanhempien elämäntavan ja maailmankuvan eheyttävästä voimasta**
Eero Peltonen. Runolaulun opettaja, kansanperinteen tuntija
- 16.30–17.00**   **Paneelikeskustelu ja kysymyksiä**
Puheenvuoroja jakaa Anneli Milén

Vinkkejä lounastaukoon

5 min kävelymatka yliopistolta

Kappakeskus Tullintori, useita ravintoloita, Tullikatu 6 tullintori.fi/kahvilat-ja-ravintolat/

Pizzeria Basiliko, italialainen ravintola, Pinninkatu 59 www.pizzeriabasiliko.fi

Ravintola Telakka, Tullilikamarin aukio 3 www.telakka.eu/

Tampere-talo Ravintola Tuhto, Yliopistonkatu 55 www.ravintolatuhto.fi/

10 min kävelymatka yliopistolta

Nittaya Thai & Laos, Suvantokatu 7 thai-laos.fi/

Ravintola Piemonte, italialainen ravintola, Suvantokatu 9 www.piemonte.fi/

Alustusten tiivistelmät

Anneli Milén

Yhdistävän lääketieteen kantava arvo on potilaan ja asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja hänen näkemystensä arvostaminen kaikissa hoitosuhteissa. Luovuuden ilmaiseminen eri tavoin ja luonnon kehomyielellinen kokeminen auttavat tutkitusti monien vaivojen ja oireiden lievityksessä ja ovat erinomaista terveyden edistämistä kaikille, jotka kokevat luonnon ja taiteen itselleen läheisiksi.

Tänään saamme tietoa luonto- ja taideterapioiden tutkimuksesta ja kokemuksia terapiakäytännöistä. Pohdimme niiden roolia terveydenhuollossa sekä aihepiiriin liittyviä terveystieteellisiä linjauksia. Lämpimästi tervetuloa.

www.yhdistavalaaketiede.fi/

Jaakko Erkkilä

Tilannekatsaus musiikkiterapiaan ja taideterapioiden yhteistyöhön – suomalainen näkökulma

Suomalaisella musiikkiterapialla on melko vakiintunut asema terveydenhuollon kentällä ja Kelan palveluvalikoimissa. Koulutustoiminta on vakiintunutta, ja ainoa taideterapioista musiikkiterapialla on myös professuuri, Jyväskylän yliopistossa. Tutkimustoiminta on vilkasta ja musiikkiterapiaa tutkitaan myös Suomen Akatemian äskettäin myöntämässä huippututkimusyksikössä ”Center of Excellence in Music, Mind, Body and Brain”.

Varjojakin on paratiisissa, sillä musiikkiterapialta puuttuu edelleen Valviran ammattinimike ja muutoinkin ammatillista toimintaa hankaloittaa monenlainen epämääräisyys ja poukkoilevat tulkinnat musiikkiterapian salonkikelpoisuudesta ja korvattavuudesta yhteiskuntarahoitteisissa järjestelmissämme. Toki muilla taideterapioilla on näiden asioiden suhteen musiikkiterapiaakin epämääräisempi tilanne. Tällä hetkellä taideterapioista musiikki-, kuvataide- ja tanssi-liiketerapia tekevät yhteistyötä taideterapian aseman selkeyttämiseksi ja vakiinnuttamiseksi maassamme. Esitelmässäni luon tiivistetyn kokonaiskatsauksen tässä abstraktissa esille tuoduista teemoista konkretian valossa.

www.teosto.fi/teostory/musiikin-parantava-voima/

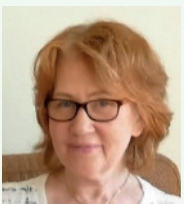

Pia Vuolanto

Taideterapiat, tieto ja antroposofinen lääkintä

Esitys pureutuu taideterapioihin erityisesti antroposofisessa lääkinnässä. Antroposofisen lääkinnän piirissä toimii terapeutteja, jotka tarjoavat kuvataideterapiaa, musiikkiterapiaa ja hoitoeurytmiaa, ja myös yrtti- ja haudehoitoja ja hierontaa. Esitys tarkastelee antroposofisten taideterapioiden muodostumista terveyden hoitamisen kenttänä, jossa rakennetaan suhdetta valtavirtalääketieteeseen ja vakiintuneisiin terveyden hoitamisen tapoihin, kuten rokotteisiin, lääketieteellisiin toimenpiteisiin ja lääkkeisiin.

www.tuni.fi/fi/pia-vuolanto

Kaija Helin

Taiteiden paikka ja rooli terveyden ja sairauenhoidon muuttuvien kontekstien virrassa – lyhyt historiallinen ekskursio

Luonto ja taiteet – kuten musiikki, kuvataide ja jopa tanssi ja teatteri – ovat antiikista lähtien kuuluneet olennaisena osana eurooppalaisen terveyden ja sairaanhoidon kulttuuriin. Yhteiskunnallisen ja erityisesti lääketieteen kehityksen muutosvirrassa on taiteiden "exodus" kulkenut antiikin temppeleistä kirkkoon ja kasarmin kautta suuriin funkkissairaaloihin, päätyen lopulta nykyajan terveysteknologia-palatsien rinnalla etsimään paikkaansa terapiapalveluina eheyttä kaipaaville tai sen menettäneille.

Helin K. 2018. Kuvataiteen hoitava ulottuvuus. Kirjassa Inhimillisyyden vallankumous. Toim. Aarva P., Kortejärvi H., Sarvela K. BasamBooks, Helsinki

Helin K. 2011. Den vårdande och helande bilden. möten med bildkonst i vårdandets värld. Doctorsavhandling. Åbo Akademi.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-765-571-2>

Päivi Pylvänäinen

Tanssi-liiketerapia: turvallisuutta kehoon, yhteyksiä, säätelyä, ilmaisua ja toimijuutta

Puheenvuorossa kerron tanssi-liiketerapian (TLT) perusteista ja sen tämänhetkisestä käytöstä ja koulutuksesta Suomessa. Esittelen tuloksia Kelan rahoittamasta tutkimushankkeesta ryhmämuotoisen tanssi-liiketerapian käytöstä masennuksen hoidossa. Tästä tutkimuksesta sekä hankkeesta, jossa kehitettiin tanssi-liiketerapiaan perustuva kuntoutuskurssi syöpäkuntoutujille, saatiin myös tietoa tutkittavien kehonkuvasta. Kehonkuvan sisältöjen tunnistaminen rakentaa ymmärrystä siitä, miten suhde omaan kehoon koetaan omassa toimijuudessa. Esitelmän lopuksi herätellään ajatuksia siitä, miten tanssi-liiketerapiaa voitaisiin hyödyntää uusilla sote-alueilla ja annetaan myös tilaa kuulijoiden kysymyksille.

www.tanssiterapia.fi

www.tanssiterapia.net

Anna-Liisa Tarvainen

Kuvataideterapia voimaantumisen ja parantumisen välineenä

Käsittelen puheenvuorossani mm. kysymyksiä: Mitä on kuvataideterapia? Kenelle se on tarkoitettu? Mitä itse terapiassa tapahtuu? Miten taiteen tekeminen voi olla parantavaa aina fyysiselle tasolle asti?

Näen itseni välittäjänä henkilön ja hänen ongelmansa välissä. Käsittääkseni mikään maailmassa ei ole merkityksetöntä; myös jokaisella sairaudella ja vaivalla, olipa se sitten mielen tai kehon tasolla, on oma viestinsä tai opetuksensa kantajalleen - ja yleensä se tuo mukanaan kutsun muuttaa jotain. Kuvan tekemisen prosessissa voin rohkaista henkilöä tutkimusmatkalle itseän, olla sillä matkalla tukena ja tarvittaessa antaa uusia ideoita ja perspektiiviä eteenpäin.

www.iloataideterapialla.com

Irma Heiskanen

Perinne-ekologian näkökulma kuntoutuksessa

Ekopsykologia, ihmisen ja luonnon suhdetta tutkiva ala on vielä suhteellisen tuore psykologian haara. Suomessa sitä ei ole yliopistossa oppiaineena, mutta kesäyliopiston kursseilla sitä on voinut opiskella esim. Tampereella ja Helsingissä. Ympäristöpsykologia on sen sijaan yliopistollinen oppiaine.

Ekopsykologian nykyisissä virtauksissa näkyy selkeästi elämäntavan ja talousjärjestelmän, kapitalismin ja kolonialismin kritiikki. Green Care -toiminnassa ekopsykologiaan pohjaavalla kuntoutuksella ja luontoavusteisella terapialla on jo vahva jalansijansa.

Puheenvuorossani kerron, millaisia vaikutuksia ekopsykologiaan pohjaavalla kuntoutuksella on ihmisten palautteiden perusteella ollut. Muun muassa yhteyden kokemus eri luonnonilmiöiden kanssa sekä kokemusten jakaminen toisten kanssa ovat elvyttäneet, antaneet uusia oivalluksia ja vahvistaneet jaksamista ja toivoa elämässä.

Heiskanen I 2020. Eväitä elämään luontokokemuksista ja niiden jakamisesta. 2020, 25-27. TOLPPA – Toimintakyvyn ja osallisuuden parantaminen luonnon parissa hanke, Kohdataan ihminen tarinoiden takana.

mielenvireys.fi/henkijaelama-hanke/

Eero Peltonen

Parantava perinne – kokemuksia esivanhempien elämäntavan ja maailmankuvan eheyttävästä voimasta

Luennolla kerron kokemuksistani ja oivalluksistani laajan kansanperinteen koulutuksen luoja ja toteuttajana. Valaisen ja demonstroin tarinoin, kuvin ja lauluin traditioiden tervehdyttävää vaikutusta yksilölle ja yhteisölle.

Luennon keskiössä ovat asioiden ja ilmiöiden myyttiset synnyt ja niitä ilmentävät kansanrunot, runolaulu, saunarituaalit, kansanparannus ja muinaistaide. Ne ovat esivanhempien viitoittamia, kaikille avoimia portteja ja polkuja eheyteen, vastavuoroisuuteen, yhteenkuuluvuuden tunteeseen sekä henkiseen tasapainoon. Kerron myös tilanteista, joissa olen saanut itse kokea myyttisen tiedon ja tietoisuuden väkevöittävän vaikutuksen.

eeropeltonen.fi/

